

(Индипендент, 7. 3. 2011)

Очај

нички покушавајући да избегну америчку војну интервенцију у Либији у случају да се борба Гадафијевог режима и његових противника одужи, Американци су покушали од Саудијске Арабије да обезбеде подршку у оружју за побуњенике у Бенгазију. Саудијско краљевство, које се већ забраном свих демонстрација суочава са „Даном гнева“ своје десетпроцентне заједнице шиитских муслимана у петак, за сада није могло да изађе у сусрет овом високо поверљивом захтеву из Вашингтона, упркос личном презиру краља Абдулаха према либијском вођи, који је пре једва нешто више од годину дана покушао да на њега изврши атентат.

Захтев Вашингтона у складу је са другим облицима америчке сарадње са Саудијцима.

Захтев Вашингтона у складу је са другим облицима америчке сарадње са Саудијцима. Краљевска породица у Џеди, дубоко умешана у аферу „Иран-контра“ током Реганове администрације, одмах се сагласила да да подршку америчким настојањима да се наоружају герилци који су се борили против Совјетске армије у Авганистану од 1980. године и касније су – на америчку жалост – основали и наоружали покрет „Талибан“. Међутим, Саудијци остају једни амерички арапски савезник стратешки позициониран и способан да оружјем опреми либијске герилце. Њихова подршка би омогућила Вашингтону да негира било какву војну умешаност у ланац снабдевања – без обзира на то што би оружје било америчко, плаћено саудијским новцем.

Саудијцима је речено да су Гадафијевим противницима неопходне противтенковске ракете и минобацачи као први приоритет, без којих не могу издржати напад Гадафијевих оклопних снага, као и ракете земља-ваздух, за обарање његових ловаца-бомбардера. Залихе би у Бенгази могле стићи за 48 сати, али би морале бити

Пише: Роберт Фиск
уторак, 08 март 2011 13:24

достављене у ваздушне базе у Либији, или на аеродром у Бенгазију. Ако би герилци након тога покренули офанзиву и напали Гадафијева упоришта у западној Либији, био би знатно умањен политички притисак, пре свега републиканских чланова Конгреса, да САД и НАТО успоставе зону забране летења. Амерички војни стратеги већ су уклонили све сумње да би оваква зона захтевала америчке ваздушне ударе против либијских оперативних, ако и озбиљно ослабљених противавионских ракетних база, уводећи тако директно Вашингтон у рат на страни Гадафијевих противника.

Саудијцима је речено да су Гадафијевим противницима неопходне противтенковске ракете и минобацачи као први приоритет, без којих не могу издржати напад Гадафијевих оклопних снага, као и ракете земља-ваздух, за обарање његових ловаца-бомбардера.

Има већ неколико дана како амерички шпијунски авиони „Авакс“ лете око Либије, непрекидно успостављајући везу са контролом лета на Малти и захтевајући детаље о путањама лета либијских летелица, укључујући и летове Гадафијевог приватног авиона, који је нешто пре викенда одлетео до Јордана и натраг до Либије. Званично, НАТО ће присуство америчких „Авакса“ у региону приписати спровођењу своје пост-једанаестосептембарске „Операције активни подухват“ (Operation Active Endeavour), која има предвиђен широк спектар мера за предузимање ваздушних антитерористичких мера у региону Блиског истока. Подаци се са „Авакса“ прослеђују свим НАТО државама у оквиру постојећег мандата те мисије. Међутим, сада, када је Гадафи повратио свој ореол супер-терористе у западном политичком речнику, НАТО мисија лако може да се користи за трагање за изгледним метама у Либији, ако би се започело са активним војним операцијама.

Енглеско издање ТВ канала „Ал Џазира“ објавило је синоћ звучне записе комуникације између америчког авиона и малтешке контроле лета, захтевајући податке о либијским летовима, а поготово Гадафијевом авиону. Америчка летелица, под шифром LX-N90442, могла се чути како од малтешког контролног торња у суботу тражи информације о либијском „Дасо Фалкон 900“, шифра 5A-DCN, на путу од Амана до Митиге, Гадафијевог приватног VIP аеродрома. Натов „Авакс 07“ се чује како говори: „Имате ли информације о позицији одашиљача 2017, око 85 миља источно од наше позиције?“ Контрола лета на Малти одговара: „Седмице, у питању је „Фалкон 900“ – на нивоу лета 340, са одредиштем у Митиги, у складу са планом лета.“

Пише: Роберт Фиск
уторак, 08 март 2011 13:24

Енглеско издање ТВ канала „Ал Џазира“ објавило је синоћ звучне записе комуникације између америчког авиона и малтешке контроле лета, захтевајући податке о либијским летовима, а поготово Гадафијевом авиону. Америчка летелица, под шифром LX-N90442, могла се чути како од малтешког контролног торња у суботу тражи информације о либијском „Дасо Фалкон 900“, шифра 5A-DCN, на путу од Амана до Митиге, Гадафијевог приватног VIP аеродрома.

Међутим, Саудијска Арабија се већ суочава са опасностима од координисаних протеста својих шиитских муслимана који су, охрабрени шиитским устанком на суседном острву Бахреин, најавили уличне протесте против владајуће породице Ал Сауд у петак. Након што су покрајину Катиф прошле недеље напунили војском и агентима државне безбедности, Саудијци су објавили општу државну забрану свих јавних демонстрација. Шиитски организатори најављују да је око 20.000 демонстраната спремно да изађе на улице са женама у првим редовима, како би спречили саудијску војску да отвори ватру.

Међутим, ако саудијска влада пристане на амерички захтев да пошаље оружје и ракете Либијским побуњеницима, биће немогуће да председник Барак Обама осути краљевину за било какво насиље против Шиита у североисточним покрајинама. Тако се „Арапско буђење“, захтеви за демократијом у северној Африци, Шиитска побуна и устанак против Гадафија везују у чвор од свега неколико сати, унутар простора који представља амерички регионални војни приоритет.

Роберт Фиск је блискоисточни дописник *Индипендента*.

Превео са енглеског **Никола Танасић**